

DARNUS VADOVAVIMAS
Ligitos Šimanskienės ir Erikos Župerkienės monografijos recenzija

Audrius Gargasas¹, Julius Ramanauskas²

¹ *Assoc. prof. dr. Aleksandras Stulginskis University. Universiteto str. 10. LT-53361 Akademija, Kaunas distr. Tel. (8 37) 752 278. E-mail audrius.gargasas@asu.lt*

² *Prof. habil. dr. Klaipėda University.*

© Aleksandras Stulginskis University, © Lithuanian Institute of Agrarian Economics

Vadovavimo tematika – vis dar neprarandanti aktualumo tema tiek mokslininkų, tiek ir plačios visuomenės akiratyje. Ši tema aktuali ir Klaipėdos universiteto leidyklos išleistoje profesorės L. Šimanskienės bei docentės E. Župerkienės monografijoje „Darnus vadovavimas“. Leidinio tikslas – praturtinti būsimų vadovų ir vadybininkų žinias apie vadovavimą, teoriškai pagrįsti darnaus vadovavimo būtinumą organizacijose.

Ši 276 psl. monografija apie darnų vadovavimą yra pirmasis lietuvių kalba ir lietuvių autorių darnaus vadovavimo tema parengtas leidinys. Iki šiol šia tematika į lietuvių kalbą išversti tik keli užsienio autorių leidiniai, tačiau ir jų objektas yra ne verslo, o ugdymo organizacijos. Recenzuojama monografija apima tiek klasikinių vadovavimo teorijų apžvalgą, tiek ir naujų, iki šiol mažai nagrinėtų Lietuvos ir užsienio šalių autorių moksliniuose leidiniuose vadovavimo teorijas, pvz., kaip komandinis, tarnaujantysis, darnus vadovavimas. Nagrinėjamos sąsajos tarp vadovo asmeninių savybių ir vadovavimo darnos, analizuojami darnaus vadovavimo veiksniai. Monografijoje, remiantis atlikta mokslinių darbų analize ir autorių atliktais asmeniniais tyrimais, teigiama, kad nepaisant skirtingų autorių teorinių požiūrių į vadovavimą, akivaizdžiai matomos tendencijos, kad linkstama į darnų vadovavimą. Pateikiami apibrėžimai, kas yra ir kas nėra darnus vadovavimas, patikslinamos darnaus vadovavimo bei darnaus valdymo sampratos, apibrėžiami darnaus vadovavimo privalumai organizacijų veikloje. Šia monografija autorės siekia akcentuoti ir pateikti svarbių šiandieninės problematikos – darnaus vadovavimo – įžvalgų. Nors esama daug mokslinių straipsnių, tyrimų, kurie analizuoja vadovavimo esmę, vis dar pasigendama mokslinės literatūros, kur būtų siejami du svarbūs veiksniai: vadovavimas ir darnumas. Monografiją sudaro įvadas, 3 skyriai, bendros išvados ir santrauka anglų kalba.

Pirmajame skyriuje apibrėžiamos darnaus vadovavimo ir darnaus valdymo sąvokos, susisteminta vadovavimo sąvokos raida, atskleidžiama darnaus vadovavimo atsiradimo loginė seka per vadovavimo teorijų raidą. Aptariama darnaus vadovavimo teorija.

Antrajame – analizuojama asmeninių savybių įtaka veiklos rezultatams, užtikrinant vadovavimo darną, atlikus tyrimą išskiriamos reikšmingos vadovų savybės, siekiant darnaus vadovavimo, pateikiamas vadovų savybių ir įgūdžių ugdymo modelis, nagrinėjami motyvai, skatinantys imtis atsakomybės vadovauti.

Trečiajame skyriuje pateikiami darnaus vadovavimo veiksniai. Jie analizuojami tokia seka: pradedant nuo individo lygmens – vadovo asmenybės – per komandinę (grupinę) veiklą (grupinį lygmenį) pereinant į organizacinį lygmenį. Pastarajame lygmenyje aptariama organizacinės kultūros svarba, akcentuoti ir socialinės atsakomybės aspektai, sukuriant darnią organizaciją. Pirmajame trečios dalies poskyryje analizuojamas vadovo asmenybės vaidmuo, siekiant darnaus vadovavimo. Nors vadovo asmenybei skirta visa antroji monografijos dalis, tai paminėta ir šioje dalyje, nes vadovo vaidmuo yra esminis darnaus vadovavimo procese. Kitame – komandos lygmenyje – analizuojamas kvalifikuotų darbuotojų, per kuriuos puoselėjami darnūs darbuotojų santykiai, vaidmuo, ugdomas darbuotojų lojalumas organizacijai, skatinamos naujovės ir kūrybiškumas bei pats komandinis darbas, kaip darnos pagrindas, poreikis. Vėliau aptariamas organizacinis lygmuo – organizacinė kultūra, kuri gali būti skirta darnumo idėjoms puoselėti ir įtvirtinti. Įmonių socialinė atsakomybė jau peržengia organizacijos ribas, ji apima ne tik organizacijos darbuotojų, bet ir visuomenės poreikius, taigi akivaizdu, kad tai nukreipta į darnumą jau platesniame kontekste. Monografijos metodologija ir lygis atitinka monografijos standartus. Yra tinkamai integruoti tiek monografijos autorių, tiek ir kitų mokslininkų tyrimų vadovavimo srityje rezultatai ir išvados, pateikiami autoriniai modeliai bei paveikslai, savitas ir originalus naujų sąvokų interpretavimas. Monografijoje naudojamos daugiau kaip 500 šaltinių, pateikiama pagrindinių sąvokų ir asmenvardžių rodyklė.

Ši monografija naudinga tiek aukštesnių studijų pakopų vadybos krypties studijų studentams, tiek organizacijų vadovams, siekiantiems ne tik perimti klasikinį suvokimą apie vadovavimą, bet ir pasisemti naujų minčių ir idėjų vadovavimui žmonėms.

SUSTAINABLE LEADERSHIP.

Review of monograph written by L. Šimanskienė, E. Župerkienė

Audrius Gargasas¹, Julius Ramanauskas²

¹ Aleksandras Stulgiskis University, ² Klaipėda University

The present monograph aims to emphasize and offer significant insights in the field of a topical contemporary issue, i. e. sustainable leadership. One can find a number of scientific articles and research studies on the essence of leadership; however, there is a shortage of scientific literature that would combine two important factors: leadership and sustainability. This monograph is 276 volumes of pages. In Chapter 1, the concepts of sustainable leadership and sustainable management are defined, the evolution of the concept of leadership is presented in a systemic way, and a logical sequence of the emergence of sustainable leadership via the evolution of leadership theories is disclosed. The theory of sustainable leadership is revealed. Chapter 2 analyzes the impact of personal qualities on the outcomes of the performance by assuring sustainable leadership; by means of research, the significant qualities of leaders in seeking sustainable leadership are identified, a model of education of managers' characteristics and skills is provided, and the motives encouraging one to accept the responsibility of leadership are looked into. Chapter 3 presents the factors of sustainable development. The factors shall be analyzed in the following sequence: starting with an individual level, i. e. leader's personality, and continuing to team (group) activity, i. e. the group level, and the organizational level, where the significance of the organizational culture will be discussed, followed by social and organizational needs-oriented social responsibility of creating a sustainable organization. There were used more than 500 scientific sources.

Keywords: manager, leadership, sustainability.